

KLASA: 602-04/16-04/0067
URBROJ: 355-06-02-17-0006
Zagreb, 29. prosinca 2017. godine

AKREDITACIJSKA PREPORUKA
Agencije za znanost i visoko obrazovanje
u postupku reakreditacije dijela djelatnosti Ekonomskog fakulteta u Osijeku
Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

1. Uvod

U postupku reakreditacije poslijediplomskih sveučilišnih studija, koja je temeljem plana Agencije za znanost i visoko obrazovanje (u daljnjem tekstu: Agencija), provedena u godini 2017., vrednovan je dio djelatnosti Ekonomskog fakulteta u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koji se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *Management* na Ekonomskom fakultetu u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Stručno povjerenstvo imenovano od strane Akreditacijskog savjeta Agencije obavilo je posjet visokom učilištu dana 10. svibnja 2017. godine, a njihov se rad temeljio na samoanalizi koju je za navedeni studijski program izradilo visoko učilište, Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 45/09), Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15) (dalje u tekstu zajednički: Zakoni), Pravilniku o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10), Pravilniku o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice („Narodne novine“, broj 83/10) (dalje u tekstu zajednički: Pravilnici) te na temelju dokumenta „Načela i kriteriji reakreditacije poslijediplomskih sveučilišnih studija u Republici Hrvatskoj“.

Nakon obavljenog vrednovanja, stručno povjerenstvo je donijelo završno izvješće na koje je svoje očitovanje dalo vrednovano visoko učilište. **Izvješće predstavlja sastavni dio ove akreditacijske preporuke.**

Uzimajući u obzir završno izvješće stručnog povjerenstva koje sadrži podatke o ispunjenosti uvjeta koje visoko učilište treba ispunjavati u ovom postupku reakreditacije sukladno gore navedenim dokumentima, ocjenu kvalitete te preporuke za poboljšanje kao i očitovanje vrednovanog visokog učilišta i izvješće o zadovoljavanju kvantitativnih kriterija dobivenih iz informacijskog sustava kojeg koristi Agencija (Mozvag), Akreditacijski savjet je na 91. sjednici, održanoj dana 19. prosinca 2017. godine, raspravljao o dijelu djelatnosti vrednovanog visokog učilišta koji se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *Management* na Ekonomskom fakultetu u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te donio stručno mišljenje.

2. Kvantitativni uvjeti propisani Zakonima i Pravilnicima

Vezano uz uvjete propisane Pravilnikom o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne Novine“, broj 24/10), analizom podataka koje je dostavilo visoko učilište, utvrđeno je da kriterij propisan člankom 6. stavkom 3. Pravilnika, koji se odnosi na omjer između ukupnog broja stalno zaposlenih nastavnika i ukupnog broja upisanih studenata, ne odgovara propisanom odnosu koji ne smije biti veći od 1:30. Omjer između stalno zaposlenih nastavnika i ukupnog broja upisanih studenata iznosi 1:30,29. Međutim, Akreditacijski savjet je uzeo u obzir i kriterij iz stavka 5. istog članka pa su stoga u ukupni izračun uračunati i suradnici koji sudjeluju u izvođenju nastave te je broj suradnika pomnožen s koeficijentom 0,5. U tom slučaju Ekonomski fakultet u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku udovoljava traženom kriteriju jer navedeni omjer iznosi 1:26,89. Ekonomski fakultet u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku ispunjava sve ostale kvantitativne uvjete za dio djelatnosti vrednovanog visokog učilišta koji se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *Management* na Ekonomskom fakultetu u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

3. Dodatni/preporučeni uvjeti Akreditacijskog savjeta za izdavanje pozitivnog mišljenja

Osim provjere kvantitativnih uvjeta propisanih Zakonima i Pravilnicima, dokument „Načela i kriteriji reakreditacije poslijediplomskih sveučilišnih studija u Republici Hrvatskoj“ sadrži i dodatne, odnosno preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta za izdavanje pozitivnog mišljenja s ciljem dodatnog pojašnjavanja ili nadopunjavanja zakonodavnog okvira te primjene međunarodno prihvaćenih standarda kvalitete.

Vezano uz navedene dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta, stručno povjerenstvo je, analizom podataka koje je dostavilo visoko učilište, utvrdilo da Ekonomski fakultet u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku djelomično ne ispunjava dodatan/preporučeni uvjet koji traži omjer mentora i doktoranada na visokom učilištu nije veći od 1:3 (točka 4. dodatnih/preporučenih uvjeta Akreditacijskog savjeta). Također, stručno povjerenstvo je, analizom podataka koje je dostavilo visoko učilište, utvrdilo da Fakultet djelomično ne ispunjava dodatan/preporučeni uvjet koji propisuje kojim sve uvjetima moraju udovoljavati mentori navedenog studija (točka 5. dodatnih/preporučenih uvjeta Akreditacijskog savjeta) kao i da djelomično ne ispunjava dodatan/preporučeni uvjet koji propisuje kojim sve uvjetima trebaju udovoljavati nastavnici (točka 6. dodatnih/preporučenih uvjeta Akreditacijskog savjeta). Osim navedenog, stručno povjerenstvo je, analizom podataka koje je dostavilo visoko učilište, utvrdilo da Fakultet ne ispunjava dodatan/preporučeni uvjet koji traži da mentor u pravilu ne sudjeluje u povjerenstvu za ocjenu teme, ocjenu i obranu doktorskog rada (točka 7. dodatnih/preporučenih uvjeta Akreditacijskog savjeta).

4. Ocjena kvalitete

Ocjena kvalitete donosi se na temelju uvjeta propisanih Zakonima i Pravilnicima odnosno prema kvalitativnim kriterijima koji su sadržani u dokumentu „Načela i kriteriji reakreditacije poslijediplomskih sveučilišnih studija u Republici Hrvatskoj“, a ocjenjuju se na sljedeći način: visoka razina kvalitete ili poboljšanja potrebna.

Ocjena kvalitete prema podkriterijima u postupku reakreditacije dijela djelatnosti Ekonomskog fakulteta u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koji se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *Management* na Ekonomskom fakultetu u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku sadržana je u izvješću stručnog povjerenstva i predstavlja sastavni dio ove akreditacijske preporuke.

5. Preporuke za poboljšanje

Stručno povjerenstvo kao glavne preporuke za poboljšanje, a koje se odnose na sve studijske programe iz polja ekonomije, navodi, između ostalog, da bi prijedlog doktorskog istraživanja trebao biti dio postupka prijave kandidata na doktorski studij te bi trebao biti dio postupka vrednovanja najboljih kandidata koji se upisuju na program. Također je istaknuto kako je potrebno uvesti veću transparentnost u dodjeljivanju sredstava za financiranje doktoranada, a opravdanje visine školarina za doktorski studij treba unaprijediti.

Vežano za ova studijski program, stručno povjerenstvo preporučuje Fakultetu povećati razinu objavljivanja u međunarodnim časopisima. Osim financijskih poticaja za objavljivanje radova, koji već postoje, visoko bi učilište trebalo poticati nastavnike proporcionalno većim vrednovanjem radova objavljenih u međunarodnim recenziranim časopisima od onih objavljenih u regionalnim časopisima s obzirom na trenutno zanemariv broj njihovih radova u uglednim međunarodnim časopisima. Time bi se poboljšala kvaliteta znanstvene produktivnosti (podkriterij 1.1., 3.5. i 4.4.) Visoko bi učilište također trebalo još više poticati sudjelovanje nastavnika na međunarodnim konferencijama (podkriterij 1.3.). Osim navedenog, stručno povjerenstvo preporučuje Fakultetu da se usredotoči na veću internacionalizaciju. Kao dio strategije internacionalizacije, preporučuje se proširenje orijentacije Fakulteta uključivanjem općenitih pitanja u teme koje se obrađuju (a ne samo lokalne problematike), dovođenje više gostujućih predavača iz inozemstva, izvođenje više predavanja na engleskom jeziku i poticanje doktoranada da na tom jeziku pišu i objavljuju (podkriterij 3.5.).

Nadalje, stručno povjerenstvo je uočilo kako veliki broj mentora (8 od 19) nije zaposlen na Ekonomskom fakultetu u Osijeku što može dovesti do kolebanja i naglih promjena u mentorskim ulogama koje mogu negativno utjecati na kvalitetu mentorskog rada i stopu uspješnosti doktoranada (podkriterij 1.4.). Iako Stručno povjerenstvo prepoznaje prednost vanjskih mentora za studijski program *Management* (stvaranje snažne povezanosti sa stvarnim poslovnim i menadžerskim izazovima), smatra i da bi visoko učilište trebalo rizik od naglih promjena u mentorskom radu svesti na najmanju moguću mjeru. Također, mentor je član povjerenstva za ocjenu doktorskog rada. Kako bi se osiguralo istinski neovisno povjerenstvo, preporuka je stručnog povjerenstva da Fakultet preispita ulogu mentora u povjerenstvu (podkriterij 2.7.). Dodatno, stručno povjerenstvo smatra kako je glavni problem taj što doktorandi ne dobivaju mentore na početku studija. Doktorandi moraju obraniti temu doktorskog rada tek na kraju druge godine, što znači da većina završi više od polovice studija bez mentora. Stručno povjerenstvo smatra kako bi doktorandi na početku studija morali dobiti mentora (podkriterij 3.4., 3.9., 3.10. i 4.1.). Preporuka je stručnog povjerenstva također da se, tijekom postupka odabira, kandidate vrednuje i na temelju prijedloga istraživanja odnosno da se uvede zahtjev da studenti pri prijavi na studij moraju imati prijedlog doktorskog istraživanja te da taj prijedlog postane dio upisnih kriterija (podkriterij 3.2. i 3.6.). Prijedlog je

istraživanja koristan jer pokazuje kritičke sposobnosti kandidata i njihovu orijentaciju prema znanstvenom radu. Popisana upisna kvota od maksimalno 30 doktoranada po akademskoj godini čini se prikladnom jer je stopa zapošljivosti znanstvenika, inženjera i stručnjaka relativno visoka. Međutim, ako visoko učilište želi unaprijediti kvalitetu završnih studenata, stručno povjerenstvo smatra da je upisna kvota previsoka s obzirom na to da najbolja europska sveučilišta na doktorske studije upisuju 10-15 kandidata godišnje (podkriterij 3.2.).

S obzirom na činjenicu da je studij relativno skup, stručno povjerenstvo preporučuje Fakultetu ulaganje daljnjih napora u osiguravanje dodatnih vanjskih financijskih izvora kako bi doktorandi koji nisu zaposleni na Fakultetu mogli studirati uz niži trošak (podkriterij 2.9. i 2.10.).

Ostale preporuke za poboljšanje koje su sadržane u izvješću stručnog povjerenstva predstavljaju sastavni dio ove akreditacijske preporuke.

6. Preporuka stručnog povjerenstva Akreditacijskom savjetu

Na temelju obavljenog postupka reakreditacije poslijediplomskog sveučilišnog studija, stručno povjerenstvo je u izvješću preporučilo Akreditacijskom savjetu da donese mišljenje kojim se Agenciji preporuča izdavanje akreditacijske preporuke kojom ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje preporuča **izdavanje pisma očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka do 2 godine** za dio djelatnosti Fakulteta koje se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *Management* na Ekonomskom fakulteta u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Naime, stručno povjerenstvo u izvješću donosi procjenu zadovoljava li visoko učilište na studijskom programu propisane kvantitativne zakonske i podzakonske uvjete (točka 2. ove Akreditacijske preporuke), zadovoljava li visoko učilište dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta (točka 3. ove Akreditacijske preporuke) te ima li pozitivnu, odnosno zadovoljavajuću ocjenu kvalitete prema podkriterijima utvrđenim dokumentom „Načela i kriteriji reakreditacije poslijediplomskih sveučilišnih studija u Republici Hrvatskoj“ (točka 4. ove Akreditacijske preporuke). Navedene podkriterije koji su sadržani u dokumentu „Načela i kriteriji reakreditacije poslijediplomskih sveučilišnih studija u Republici Hrvatskoj“ moguće je procijeniti samo opisnom ocjenom kako je i predviđeno navedenim dokumentom, uz obrazloženje stručnog povjerenstva i njihove preporuke za poboljšanje.

Ključnu ulogu pritom ima ispunjenost uvjeta i kriterija iz ocjene kvalitete koji direktno koreliraju sa zakonski propisanim uvjetima. To znači da, osim uvjeta iz točke 2. i točke 3. ove Akreditacijske preporuke, stručno povjerenstvo pri donošenju preporuke poseban naglasak stavlja na sljedeće podkriterije jer su usko vezani uz uvjete propisane Zakonima i Pravilnicima:

1. podkriterijima od 4.1. do 4.7. ocjenjuje se prikladnost predviđenih i postignutih ishoda učenja te usporedivost s kvalitetnim srodnim akreditiranim programima u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji te su oni usko vezani za uvjet iz članka 22. stavka 9. Zakona te članka 13. i članka 18. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10).

Vezano za navedene podkriterije, stručno povjerenstvo je podkriterije 4.1. i 4.5. ocijenilo ocjenom kvalitete poboljšanja potrebna, dok je ostale podkriterije ocijenilo

ocjenom kvalitete visoka razina kvalitete. Razlozi i potrebna objašnjenja vezana za donesenu ocjenu kvalitete u tim podkriterijima sadržana su u izvješću stručnog povjerenstva, kao i preporuke stručnog povjerenstva za poboljšanje.

2. podkriterijima 4.1., 3.5. i 3.8. ocjenjuje se vertikalna mobilnost u nacionalnom i međunarodnom prostoru visokog obrazovanja te su oni usko vezani za uvjet iz članka 22. stavka 9. Zakona te članka 13. i članka 18. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10).

Vezano za navedene podkriterije, stručno povjerenstvo je podkriterij **3.8.** ocijenilo ocjenom kvalitete visoka razina kvalitete, dok je ostale podkriterije ocijenilo ocjenom kvalitete poboljšanja potrebna. Razlozi i potrebna objašnjenja vezana za donesenu ocjenu kvalitete u tim podkriterijima sadržana su u izvješću stručnog povjerenstva, kao i preporuke stručnog povjerenstva za poboljšanje.

3. podkriterijima 2.1. i 3.2. ocjenjuje se zapošljivost te su oni usko vezani za uvjet iz članka 18. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10).

Vezano za navedene podkriterije, stručno povjerenstvo je podkriterij **3.2.** ocijenilo ocjenom kvalitete poboljšanja potrebna, dok je podkriterij **2.1.** ocijenilo ocjenom kvalitete visoka razina kvalitete. Razlozi i potrebna objašnjenja vezana za donesenu ocjenu kvalitete u tim podkriterijima sadržana su u izvješću stručnog povjerenstva, kao i preporuke stručnog povjerenstva za poboljšanje.

4. podkriterijima 1.2. i 1.3. ocjenjuje se pokrivenost vlastitim znanstveno-nastavnim kadrom te su oni usko vezani za uvjet iz članka 6. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10).

Vezano za navedene podkriterije, stručno povjerenstvo je oba podkriterija ocijenilo ocjenom kvalitete poboljšanja potrebna. Razlozi i potrebna objašnjenja vezana za donesenu ocjenu kvalitete u tim podkriterijima sadržana su u izvješću stručnog povjerenstva, kao i preporuke stručnog povjerenstva za poboljšanje.

5. podkriterijima 1.6., 3.3. i 3.10. ocjenjuje se osiguravanje odgovarajućeg prostora i opreme te drugih potrebnih sredstava za izvođenje studijskog programa te su oni usko vezani za uvjet iz članka 22. stavka 9. Zakona te članka 5., 6., 13. i 18. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10).

Vezano za navedene podkriterije, stručno povjerenstvo je podkriterije **3.3.** i **3.10.** ocijenilo ocjenom kvalitete poboljšanja potrebna, dok je podkriterij **1.6.** ocijenilo ocjenom kvalitete visoka razina kvalitete. Razlozi i potrebna objašnjenja vezana za donesenu ocjenu kvalitete u tim podkriterijima sadržana su u izvješću stručnog povjerenstva, kao i preporuke stručnog povjerenstva za poboljšanje.

Nastavno na sve prethodno navedeno, stručno povjerenstvo je i donijelo navedenu preporuku jer je, u određenim podkriterijima, potrebno dodatno unaprijediti kvalitetu izvođenja studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija

Management na Ekonomskom fakultetu u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, a koje stručno povjerenstvo smatra ključnim za kvalitetno izvođenje predmetnog studijskog programa razine 8.2. HKO-a.

7. Zaključak

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, Akreditacijski savjet je mišljenja da bi se izdavanjem pisma očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka od 2 godine za dio djelatnosti Ekonomskog fakulteta u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koji se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *Management* na Ekonomskom fakultetu u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, visokom učilištu omogućilo da ispuni kvantitativan uvjet, dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta te da provede preporuke za poboljšanje naznačene u izvješću stručnog povjerenstva, posebno u onim podkriterijima koje je stručno povjerenstvo ocijenilo ocjenom poboljšanja potrebna.

Stoga, temeljem članka 22. stavka 3. Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 45/09) te uz prethodno mišljenje Akreditacijskog savjeta, doneseno na 91. sjednici, održanoj dana 19. prosinca 2017. godine, Agencija za znanost i visoko obrazovanje preporuča ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje:

1. Izdavanje pisma očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka od dvije godine za dio djelatnosti Ekonomskog fakulteta u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koji se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *Management* na Ekonomskom fakultetu u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Ukoliko visoko učilište ispuni tražene uvjete za dio djelatnosti prije isteka pisma očekivanja, preporuča se, po dostavi dokaza, razmotriti izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta za obavljanje tog dijela djelatnosti.

AGENCIJA ZA ZNANOST I
OBRAZOVANJE
Ravnateljica
prof. dr. sc. Jasmina Havranek

Dostaviti:

1. Ministarstvo znanosti i obrazovanja,
n/p ministrice, prof. dr. sc. Blaženka Divjak, Donje Svetice 38, Zagreb,
2. Ministarstvo znanosti i obrazovanja,
Uprava za visoko obrazovanje, Donje Svetice 38, Zagreb,
3. Ministarstvo znanosti i obrazovanja,
Uprava za znanost i tehnologiju, Donje Svetice 38, Zagreb,
4. Ekonomski fakultet u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
n/p dekana, prof. dr. sc. Boris Crnković, Trg Lj. Gaja 7, Osijek,
5. Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku,
n/p rektora, prof. dr. sc. Vlado Guberac, Trg Sv. Trojstva 3, Osijek,
6. Pismohrana, ovdje.